‘Verkiezingen ongeldig verklaren, gewetensbezwaren onder vuur, vrijheden op hun retour, censuur op de loer – daarmee vernietig je de democratie’

Posted on 18 februari 2025 by Gastauteur

Verschillende Amerikaanse regeringsleden schokten, ook op bezoek in Brussel en München, half februari 2025 het politieke establishment van de Europese Unie. Het meest ontzet waren EU-politici nog wel door de rede die de Amerikaanse vicepresident J. D. Vance in München hield. Vance geselde de Europese politici op hun gevoeligste punt: hun veronderstelde morele gelijk en de collectieve afkeer van onwenselijke opvattingen.

Vance: ‘U kunt zoveel meer bereiken door beter te luisteren naar de stem van uw burgers. Geen enkele kiezer is naar de stembus gegaan om de sluizen ongecontroleerd open te zetten voor miljoenen immigranten. Maar wel stemmen in

heel Europa mensen op politieke leiders die beloven een einde te maken aan de uit de hand gelopen immigratie. Stel u open voor wat uw volk u vertelt, zelfs als het u overvalt, zelfs als u het er niet mee eens bent.'

Hieronder de volledige toespraak van Vance in München, naar het Nederlands vertaald door Willy Hemelrijk.

**door J.D. Vance*

Waar ik het vandaag onder andere over wil hebben, dat zijn natuurlijk onze gedeelde waarden. En het is geweldig om terug te zijn in Duitsland. Zoals u eerder al hebt gehoord, ben ik hier vorig jaar als Amerikaanse senator geweest. Ik heb hier vandaag [de Britse] minister van Buitenlandse Zaken David Lammy gezien en ik grapte dat we vorig jaar allebei een andere baan hadden dan nu. Maar nu is voor al onze landen, voor ieder van ons die zo fortuinlijk is geweest om politieke macht te krijgen van onze respectievelijke volkeren, het moment gekomen om die macht verstandig te gebruiken en de bevolking zo een beter leven te geven.

En ik heb gelukkig de kans gehad om tijdens mijn verblijf hier, de afgelopen 24 uur, wat tijd buiten de muren van deze conferentie door te brengen. Ik ben zo onder de indruk van de gastvrijheid van de mensen, zelfs, natuurlijk, terwijl ze nog aan het bijkomen zijn van die verschrikkelijke aanval van gisteren. De eerste keer dat ik in München was, was tijdens een privéreis met mijn vrouw, die hier vandaag ook bij me is. Ik heb altijd van de stad München gehouden, en ook altijd van de inwoners.

Ik wil alleen maar zeggen dat we erg ontdaan zijn en dat onze gedachten en gebeden bij München zijn, en bij iedereen die getroffen is door het kwaad dat deze prachtige gemeenschap is aangedaan. We denken aan u, we bidden voor u en we staan in de komende dagen en weken achter u.

'De dreiging van binnenuit'

Maar we zijn hier op deze conferentie bijeen om de veiligheid te bespreken. En daarmee bedoelen we meestal bedreiging van onze externe veiligheid. Ik zie hier vandaag heel veel geweldige militaire leiders bijeen. Maar hoewel de regering-Trump zeer betrokken is bij de Europese veiligheid en ervan uitgaat dat we tot een passende regeling kunnen komen tussen Rusland en Oekraïne – en we vinden het ook belangrijk dat Europa de komende jaren de inspanningen om voor de eigen verdediging te zorgen flink opschroeft – is toch de bedreiging waar ik me het meest

zorgen over maak ten opzichte van Europa niet Rusland, niet China, en ook geen enkele andere externe kracht. Waar ik me zorgen over maak, is de dreiging van binnenuit. De terugtrekking van Europa uit een aantal van de meest fundamentele waarden: waarden die Europa deelt met de Verenigde Staten.

Ik was geschokt toen ik een voormalig Europees commissaris onlangs op televisie verheugd hoorde zeggen dat de Roemeense regering zojuist de verkiezingen ongeldig had verklaard. Hij waarschuwde dat als de zaken niet volgens plan verlopen, hetzelfde ook in Duitsland kan gebeuren.

Zulke achteloze uitspraken zijn schokkend voor Amerikaanse oren. Jarenlang hebben we te horen gekregen dat alles wat we financieren en ondersteunen in naam van onze gedeelde democratische waarden is. Van ons Oekraïnebeleid tot digitale censuur, alles staat in het teken van de verdediging van de democratie. Maar als we zien dat Europese rechtbanken verkiezingen ongeldig verklaren en hoge ambtenaren dreigen datzelfde met andere verkiezingen te doen, moeten we ons afvragen of we onszelf wel aan de juiste hoge standaard houden. En ik zeg onszelf, omdat ik ten diepste geloof dat we in hetzelfde team zitten.

We moeten niet alleen spréken over democratische waarden. We moeten ze ook naleven. Nu, nu velen van u in deze zaal zich nog goed kunnen herinneren hoe tijdens de Koude Oorlog de verdedigers van de democratie zich teweer moesten stellen tegen veel grotere tirannieke krachten op dit continent. En denk eens aan de krachten in die strijd die dissidenten censureerden, kerken sloten en verkiezingen ongeldig verklaarden. Stonden die aan de goede kant? Zeker niet.

En godzijdank hebben die de Koude Oorlog verloren. Ze verloren omdat ze geen respect en waardering hadden voor de geweldige zegeningen van de vrijheid, de vrijheid om te verrassen, fouten te maken, ontdekkingen te doen, te bouwen. Innovatie en creativiteit laten zich niet dwingen, zo blijkt, net zoals je mensen niet kunt opleggen wat ze moeten denken, voelen of geloven. Wij zijn ervan overtuigd dat er een verband is tussen die dingen. En als ik naar Europa kijk, is het jammer genoeg soms niet helemaal duidelijk wat er is gebeurd met een aantal winnaars van de Koude Oorlog.

Als u bang begint te worden voor uw eigen kiezers, kan Amerika niets voor u doen

Ik kijk naar Brussel, waar de EU-commissarissen de burgers hebben gewaarschuwd

dat ze in tijden van burgerlijke onrust de sociale media willen gaan afsluiten: dat gaan ze doen zodra ze iets zien wat ze als 'haatdragende content' aanmerken. Of naar dit land, Duitsland, waar de politie, als onderdeel van de 'bestrijding van vrouwenhaat' op internet, invallen heeft gedaan bij burgers die ervan verdacht worden antifeministische opmerkingen online te hebben geplaatst.

Zweden, UK…

Ik kijk naar Zweden, waar de regering twee weken geleden een christelijke activist heeft veroordeeld voor deelname aan Koranverbrandingen die resulteerden in de moord op zijn vriend. En de rechter in zijn zaak had akelig gelijk toen hij opmerkte dat de Zweedse wetten die zogenaamd de vrijheid van meningsuiting beschermen, in feite geen – en ik citeer – 'vrijbrief' zijn om iets te doen of te zeggen zonder risico op belediging van de groep die dat geloof aanhangt.

En ik kijk nu naar onze dierbare vrienden, het Verenigd Koninkrijk, dat baart me misschien wel de meeste zorgen, want daar liggen gewetensbezwaren onder vuur, en daarmee de basisvrijheden van met name godsdienstige Britten. Iets meer dan twee jaar geleden beschuldigde de Britse regering Adam Smith Conner, een 51-jarige fysiotherapeut en oorlogsveteraan, van de gruwelijke misdaad dat hij vijftig meter van een abortuskliniek had gestaan en drie minuten in stilte had gebeden. Hij hinderde niemand, had met niemand gesproken, had gewoon in stilte in zijn eentje staan bidden. Nadat de Britse sterke arm hem had opgemerkt en wilde weten waarvoor hij bad, antwoordde Adam alleen maar dat het namens zijn ongeboren zoon was.

Hij en zijn ex-vriendin hadden jaren eerder een abortus gehad. De agenten waren niet onder de indruk. Adam werd schuldig bevonden aan het overtreden van de nieuwe 'Buffer Zones'-wet, die stil gebed en andere acties strafbaar stelt waardoor binnen 200 meter van een abortuskliniek iemands beslissing beïnvloed zou kunnen worden. Hij werd veroordeeld tot een boete van duizenden ponden.

Nu wou ik dat ik kon zeggen dat dit een uitwas was, een uitzondering, een onzinnig voorbeeld van een slecht geschreven wet die maar tegen één persoon in praktijk werd gebracht. Maar nee. Afgelopen oktober, nog maar een paar maanden geleden, is de Schotse regering brieven gaan verspreiden onder burgers wier huizen in zogenaamde veilige toegangszones lagen, en waarschuwde daarin dat zelfs privégebeden in het eigen huis een wetsovertreding konden zijn. Uiteraard drong de

regering er bij de lezers op aan om medeburgers aan te geven als ze die ervan verdenken schuldig te zijn aan gedachtemisdrijven, in Groot-Brittannië en in heel Europa.

‘De vrijheid van meningsuiting op zijn retour’

Ik vrees dat de vrijheid van meningsuiting op zijn retour is en het is heel mal, beste vrienden, maar wel ook heel waar, dat de luidste stemmen voor censuur – dat moet ik bekennen – soms niet uit Europa kwamen, maar uit mijn eigen land, waar de vorige regering social media-bedrijven bedreigde en opdroeg om zogenaamde misinformatie te censureren. Misinformatie, zoals bijvoorbeeld het idee dat het coronavirus waarschijnlijk was gelekt uit een laboratorium in China. Onze eigen regering moedigde particuliere bedrijven aan om mensen de mond te snoeren die het waagden iets te zeggen wat gewoon waar bleek te zijn.

Dus ik kom hier vandaag niet alleen met een observatie, maar met een aanbod. En net zoals de regering-Biden wanhopig zijn best deed om mensen het zwijgen op te leggen als ze hun mening gaven, zo zal de regering-Trump precies het tegenovergestelde doen, en ik hoop dat we daarin kunnen samenwerken.

Er is een nieuwe ‘sheriff in town’ in Washington. Onder Donald Trumps leiderschap zullen we het misschien niet met al uw standpunten eens zijn, maar we zullen vechten voor uw recht om ze in het openbaar uit te dragen. Het is nu zo ver gekomen dat Roemenië in december de resultaten van een presidentsverkiezing ongeldig heeft verklaard op basis van wat vage vermoedens van de inlichtingendienst en onder enorme druk van de buurlanden. Voor zover ik het begrijp was het argument dat Russische desinformatie de Roemeense verkiezingen had besmet. Maar ik zou mijn Europese vrienden willen vragen om dat alles wat meer in perspectief te plaatsen. U kunt het verkeerd vinden dat Rusland sociale media-advertenties koopt om uw verkiezingen te beïnvloeden. Dat vinden wij ook. U kunt het zelfs voor het oog van de hele wereld veroordelen. Maar als een paar honderdduizend dollar aan digitale reclame uit een vreemd land uw democratie kan vernietigen, dan was die democratie sowieso niet erg sterk.

Ik heb goed nieuws: mij komt het voor dat uw democratieën aanzienlijk minder kwetsbaar zijn dan veel mensen kennelijk vrezen.

Geloven in democratie betekent begrijpen dat elk van onze burgers verstand heeft, en een stem

En ik ben er echt van overtuigd dat die democratieën nog sterker worden als onze burgers vrijelijk hun mening mogen uiten. Dat brengt ons natuurlijk terug bij München, waar de organisatoren van deze conferentie politici die populistische partijen van zowel links als rechts vertegenwoordigen, niet hebben toegelaten. Heus, we hoeven het niet met alles eens te zijn wat de mensen zeggen. Maar als politieke leiders een belangrijke achterban vertegenwoordigen, is het toch onze plicht om tenminste met ze in gesprek te gaan.

Voor velen van ons aan de overkant van de Atlantische Oceaan lijkt het steeds meer te gaan om oude, gevestigde belangen die zich verschuilen achter lelijke woorden uit het Sovjettijdperk, zoals misinformatie en desinformatie**; om mensen die het idee gewoon niet aan staat dat iemand met een ander standpunt een andere mening zou kunnen uiten of, God verhoede, anders zou kunnen stemmen of, nog erger, de verkiezingen zou kunnen winnen.

Dit is een veiligheidsconferentie en ik weet zeker dat u hier allemaal gekomen bent om te praten over hoe u de defensie-uitgaven de komende jaren wilt verhogen, geheel in lijn met een nieuwe doelstelling. En dat is geweldig, want zoals president Trump al genoegzaam duidelijk heeft gemaakt, vindt hij dat onze Europese vrienden een grotere rol moeten spelen in de toekomst van dit continent. We hebben de indruk dat de term ‘lastenverdeling’ niet echt tot u doordringt, maar een belangrijk onderdeel van dit samen in een alliantie zitten, vinden wij, is dat de Europeanen een tandje bijzetten wanneer Amerika zich richt op gebieden in de wereld die in groot gevaar zijn.

Maar mijn vraag aan u is ook hoe we überhaupt over dat soort budgetteringsvraagstukken kunnen nadenken als we niet eens weten wat we verdedigen? Ik heb er al heel wat over gehoord in mijn gesprekken, en ik heb heel veel geweldige gesprekken gevoerd met een groot aantal mensen die hier in deze zaal bijeen zijn. Ik heb veel gehoord over waar je jezelf tégen moet verdedigen, en dat is natuurlijk belangrijk. Maar wat mij minder duidelijk was, en ik denk zeker ook veel Europese burgers, is waar je jezelf precies vóór verdedigt. Wat is de positieve visie binnen dit gezamenlijke veiligheidspact dat wij allemaal zo belangrijk vinden?

‘Geen veiligheid als je bang bent voor je eigen

kiezers’

Ik ben er heilig van overtuigd dat je geen veiligheid kunt hebben als je bang bent voor de stemmen, de meningen en de drijfveren die leidend zijn binnen je eigen volk. Europa staat voor veel uitdagingen. Maar de crisis waarmee dit continent nu kampt, de crisis waar we volgens mij allemaal samen voor staan, is er een van eigen makelij. Als u bang begin te worden voor uw eigen kiezers, kan Amerika niets voor u doen. En dan is er ook niets wat u kunt doen voor het Amerikaanse volk dat mij en president Trump heeft gekozen. U hebt democratische mandaten nodig om de komende jaren iets voor elkaar te krijgen.

We weten toch best dat zwakke mandaten tot instabiele resultaten leiden? U kunt zoveel meer bereiken met een democratisch mandaat dat u, denk ik, kunt verkrijgen door beter te luisteren naar de stem van uw burgers. Als u uw economieën concurrerend wilt maken, uw energie betaalbaar en uw toeleveringsketens betrouwbaar, dan hebt u mandaten nodig om te regeren, omdat u moeilijke keuzes moet maken om dat allemaal voor elkaar te krijgen.

En dat weten we natuurlijk heel goed. In Amerika kun je geen democratisch mandaat winnen door je tegenstanders te censureren of ze in de gevangenis te stoppen. Of dat nu de leider van de oppositie is, een nederige christen die thuis bidt, of een journalist die het nieuws probeert te verslaan. Je kunt ook geen mandaat winnen door je eigen kiezers te negeren bij belangrijke vraagstukken, zoals wie er deel mag uitmaken van onze samenleving.

En van alle prangende kwesties waarmee de hier vertegenwoordigde landen te maken hebben, is er volgens mij niet een urgenter dan massamigratie. Op dit moment is bijna één op de vijf mensen in dit land vanuit het buitenland hierheen verhuisd. Dat is natuurlijk een record. In de Verenigde Staten gaat het trouwens om vergelijkbare cijfers, ook een record. Het aantal immigranten dat de EU is binnengekomen vanuit niet-EU-landen, is alleen al tussen 2021 en 2022 verdubbeld. En natuurlijk is het sindsdien nog veel hoger geworden.

En we kennen de situatie. Het is allemaal niet zomaar uit de lucht komen vallen. Het is het resultaat van een reeks bewuste beslissingen, in een periode van tien jaar genomen door politici op dit hele continent en ook door andere politici in de hele wereld. Gisteren hebben we in deze stad de verschrikkingen gezien die door deze beslissingen zijn veroorzaakt. En ik kan het niet ter sprake brengen zonder opnieuw

te denken aan de arme slachtoffers die een prachtige winterdag in München zo hebben zien omslaan. Onze gedachten en gebeden zijn bij hen en zullen bij hen blijven. Maar hoe kon dit gebeuren?

Welke kiezer vroeg om de massa-immigratie?

Het is een vreselijk verhaal, maar we hebben het in Europa al veel te vaak gehoord, en helaas ook in de Verenigde Staten. Een asielzoeker, vaak een jongeman van halverwege de twintig, die al bekend is bij de politie, ramt een auto in een menigte en verwoest een gemeenschap. Eenheid. Hoe vaak moeten we deze verschrikkelijke ellende nog doorstaan voordat we van koers veranderen en onze gezamenlijke beschaving een nieuwe richting in sturen? Geen enkele kiezer op dit continent is naar de stembus gegaan om de sluizen ongecontroleerd open te zetten voor miljoenen immigranten. Maar weet u waar ze wel voor hebben gestemd? In Engeland hebben ze voor Brexit gestemd. En of u het er nu mee eens bent of niet, ze hebben ervoor gestemd. En steeds meer mensen in heel Europa stemmen op politieke leiders die beloven een einde te maken aan de uit de hand gelopen migratie. Nu ben ik het toevallig met veel van deze zorgen eens, maar u hoeft het niet met mij eens te zijn.

Ik denk gewoon dat mensen hun huizen belangrijk vinden. En hun dromen. Hun veiligheid. En of ze voor zichzelf en voor hun kinderen kunnen zorgen.

En ze zijn slim. Dat is denk ik een van de belangrijkste dingen die ik in mijn korte tijd in de politiek heb geleerd. In tegenstelling tot wat je misschien een paar bergen verderop hoort, in Davos, beschouwen de burgers van al onze landen zichzelf over het algemeen niet als gedresseerde dieren of als inwisselbare radertjes van een wereldeconomie. En het kan nauwelijks als een verrassing komen dat ze zich niet door hun leiders laten rond commanderen of meedogenloos laten negeren. Het is de taak van de democratie om deze grote vragen bij de stembus te beoordelen.

Stel u open voor wat de bevolking u vertelt, zelfs als het u overvalt, zelfs als u het er niet mee eens bent

Mensen negeren, hun zorgen negeren of, nog erger, media opheffen, verkiezingen stilleggen of mensen uitsluiten van het politieke proces, daarmee bescherm je niets, denk ik. Sterker nog, daarmee vernietig je de democratie zonder meer. Dat staat wel vast. Je stem laten horen en je mening uiten is geen inmenging in verkiezingen. Zelfs als mensen van buiten je eigen land hun mening geven, zelfs als die mensen

heel invloedrijk zijn – en heus, ik bedoel dit geestig – als de Amerikaanse democratie tien jaar van Greta Thunbergs gezeur kan overleven, kunnen jullie een paar maanden Elon Musk overleven.

Maar wat geen enkele democratie, Amerikaans, Duits of Europees, zal overleven, is tegen miljoenen kiezers zeggen dat hun ideeën en zorgen, hun ambities, hun smeekbeden om verlichting, onbelangrijk zijn, en het niet waard zijn om zelfs maar in overweging te nemen.

Democratie berust op het heilige principe dat de stem van het volk ertoe doet. Er is geen ruimte voor een cordon sanitaire. Je houdt je aan het principe of je doet het niet. De Europeanen, het volk heeft een stem. Europese leiders hebben een keuze. En ik ben ervan overtuigd dat we niet bang hoeven te zijn voor de toekomst.

Stel u open voor wat uw volk u vertelt, zelfs als het u overvalt, zelfs als u het er niet mee eens bent. En als u dat doet, kunt u de toekomst met vertrouwen tegemoetzien, want u weet dat de natie achter ieder van u staat. Dat is voor mij de grote betovering van democratie. De magie zit niet in deze stenen gebouwen of prachtige hotels. En zelfs niet in de grote instituten die we als samenleving gezamenlijk hebben gebouwd.

Geloven in democratie betekent begrijpen dat elk van onze burgers verstand heeft en een stem. En als we weigeren naar die stem te luisteren, zal ook de meest succesvolle strijd weinig opleveren. Paus Johannes Paulus II – naar mijn mening een geweldige voorvechter van de democratie, zowel op dit continent als daarbuiten – heeft ooit gezegd: 'wees niet bang'. We moeten niet bang zijn voor onze burgers, zelfs niet als die meningen uiten die niet overeenkomen met die van met hun leiders. Dank u wel allemaal. Ik wens u het beste. God zegene u.

*****James David Vance** is sinds 20 januari vicepresident van de Verenigde Staten. Hij was eerder senator en schreef de (verfilmde) bestseller Hillbilly Elegy, zijn familiegeschiedenis.*

Over misinformatie en desinformatie (en de neiging tot censuur) waar vicepresident Vance over sprak schreef **Bart Collard** een boek**: 'Het recht op misinformatie'.** Het boek is overal verkrijgbaar, zoals ook **HIER

***Wynia's Week** verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar** met even*

*onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk**. Doet u mee?** Hartelijk dank!*